

na 5 mesencev v ječo, ker je za denarje obetal ljudem pomagati do cesarskih redov (ordnov) in do plemstva. Takrat se je izvedelo, kako je ogerske zbornice podpredsednik Varady 100.000 fl. prejel, da je nekemu judu pomagal do plemstva. Sedaj pa objavljajo magjarski listi, kako je grof Zichi-Ferraris, državni tajnik, okoli 360.000 fl. zaslužil s tem, da je judu Erlangerju in drugim pomagal do dobička na državne stroške. Dalje se je izvedelo, kako so podjetniki pri železnicah državo goljufali. To so grde reči. Slišati je, da jih pride še več na svitlo! — Hrvatje so kosti svojega najslavnjšega pesnika Preradoviča († 1872.) na Dunaji iskopati dali in v Zagreb prepeljati, da ondi počivajo v domačej zemlji, kojo je ljubil in proslavljal. Svečanost je bila 14. jul. Slovenci so se nje tudi udeležili. Matica slov. je kot zastopnika odposlala dr. Poklukarja. Iz Bosne poročajo, da bodo baje naši vojaki vsaki čas udarili proti Novemu-pazarju!

Vnanje države. Bivšega francoskega cesarja Napoleona III. sina, nesrečno v vojski zoper Zulu-Kafre ubitega, so sijajno pokapali na Angleškem. Nesrečni Napoleon IV. počiva v cerkvi zraven svojega očeta. Pogreba se je udeležila tudi angleška kraljica. Francoskim oficirjem, generalom in maršalom, ki so od Napoleona III. dobili čast, je udeležitev prepovedal francoske republike predsednik. Obžalovanja vredno pa je, kako se Francozje zopet trgajo med seboj; freimavreri imajo oblast v rokah in strežejo vernim sobratom verski poduk in izgojo mladine popolnem zatreti. Med tem pa Bismark trdno misli na mir s sv. Cerkvo. Zvezal se je s konservativci, napodil liberalne ministre in se pogaja sedaj s papežem. Tudi je colnino na tuje blago pozvišal, da bo dobil denarjev za nove vojne stroške 130 milijonov mark. Italijani dobili so novo ministerstvo, republikanec Cairoli je predsednik. Bolgarski knez je prevzel od Rusov 90 kanonov in ima 46000 mož, dobro izvežbane in orožane vojske. Ruska sodnija je nemca dr. Weimarja, ki je morilca Solovija bil najel za umoritev carja, na smrt obsodila. Mesto Irkutesk v Severiji je pogorelo. Škoda znaša veliko milijonov. Hudobneži so bili mesto na 10. krajih užgali ob silnem viharju!

Za poduk in kratek čas.

Iz Građa do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

XXIV. Dospévši dobro uro poznej na vrh, zapazimo za cesto med vrbovjem in dračjem bajto, ktere se previdno bližamo, ne vedê, kdo da prebiva v njej, prijatelj ali neprijatelj. Ali pred nosom nam zaloputne vrata neka črna oseba, ktere smo glasno klicali: srečo dobro, sosed! Vsled prijaznega pozdrava se duri zopet odprò, in nasproti

nam prikašlja bleda žena, ki nas povabi na lopo k ognjišču, da se zagrejemo in nekoliko osušimo. Nekako plabo nas je pogledovala, kakor bi hotela vprašati: kdo ste pa? Izgledali smo res v dolgih svojih plajščih, ki so se nam zapletali mokri pod noge, kakor cigani ali tolovaji, kterih se hočeš, nočeš, ustrašiš. Brž jej razodenemo, kaj smo in od kod in kamo potujemo. Sedaj smo sedli okoli kurišča, na ktero je vrgla žena 2 smrekova polena in nekoliko borovih storžjev. Zatem nam je potožila svoje križe in težave. Imela je 5 otrok in moža, ki pa je na vse zgodaj odišel v Sarajevo k „dobremu Bilipu“ (Filipović-u), da ga poprosi za vola in 6 kokoši, ktere so Turki posilno odnesli. Koča nij bila njena, nego agina, kteri mohamedanski gospodar je tirjal od vsega tretjino, zraven pa si še vzel, kar se mu je spoljubilo. Na vprašanje, ako se je družina jako bala Turkov, odgovorila je mati, da je bila 6 tednov pred dohodom Avstrijancev vedno na smrt pripravljena. Da še sedaj živi z otročaki, to je božja milost, ki jo je ohranila: „Bože mili me sačuva“. Kako rada bi nam bila postregla s kako rečjo, ali ni imela niti leba, niti sira, niti brašna, niti kave; sve mi turčin uzmió! Reva se nam je v srce usmilila, a še bolje otroci, ki so se na pol nagi spenjali po mamic in se jej skrivali za hrbet. Znebil se bodem težko kedaj ali pa nikoli žalostnega spomina na to družino naj bogatejše revščine. V mojem življenju mi ni kakšen prizor s tako silo srca presunil, ko ta v tej kolibi, ki je imela na strehi več lukenj ko deskic. Veter je stokal okoli oglov in hlidel skozi zevajoče vrzeli ter nam dim v oči poganjal, da so po njih solze igralo. Vmes pa je kapal od črnega strešja debel dež, da so po lopi mlakice nastajale. Koliko ubožtva krije ta edini strop? Kdor želi znati, kaj je „sirotinja raja bosanska“, naj stopi v tako-le kočurico in zvedel bo resnico o revnem stanju, ki presega vsako domišljijo. Človek bi solze jokal, ko gleda te upadle, blede obraze, na kterih so skoro tenke brazdice zorale „grozne suze prolévane“ v tugi. Da ni nebes, kje bi iskale sirote za svoje trpljenje pravičnega, zasluženega plačila? — Pokanje bičev nam naznani, da so že tudi vozniki vrh griča prilezli, zato se poslovimo in podarimo dečakom par šestice, za ktere so še upili, ko smo že na vozovih sedeli, fala! fala! Pot je bila do postaje še dolga, a meni kratka, ker so mi denešnji dogodki v glavi raznih misli budili. Naj nekatere v besedah naznamim. Čudna uganjka, pravi gordijski klopčič to, da je bilo mogoče omikani Evropi tako dolgo brez pomoči gledati to nečloveško stanje, to v nebo vpijočo krivico, to krvavo robstvo. In to je trpela ona Evropa, ki se tako rada ponaša z napredkom vsakojakim. Res! ona je nosila svoje vzvišene oliki koristne ideje daleč tje proti izhodu v Kino in Japan, v Iran in Turan, tje doli proti jugu v skrivnostne afrikanske dežele: v Sabaro in Sudan, med Zulu-kafre in Berberce, Bušmene

in Pečenege, proti zahodu v dežele naseljene od ropotač in nosorogov, med Eskimose in Čukče, Mulate in Timperlake, Hondure, Čikase in kako se vsi ti črni, rudeči in beli Amerikanci zvejo, na sever, kder krožijo večni ledeniki našo zemljo in le medvedje po plesnjivem snegu plešejo, noter do petega dela sveta, do majhne Avstralije; nad in pod zemljo je gladila omiki pot po umetnih vodokopih, po železnih cestah, po gorskih prekopih, brzih parobrodih in telegrafih, celó v zračne višave je pošiljala svoje pijonirje, da preiščejo in doženejo, ali so proge na mesenčevi tarči goste megle ali visoke planine: vse to je Evropa storila in še mnogo več — a Bosne, te krasne pa neizmerno nesrečne dežele, na katero je ustvarnik mogočni obilo zakladov nasul, ktere prebivalstvu gledê duševnih zmožnosti se ni treba nobenemu narodu po vsem širokem svetu uklanjati — te dežele ni videla niti poznala, vsaj hotla ni, Evropa više od 400 let. Pa še sedaj najdeš ljudi, ki nimajo niti srca, niti uma za „jadno rajo“. Bog pomagaj! — Kdo ve, kaj smo danes zakrivili, da nas je močna burja vedno spremljala. Pozno v noč dospeli smo v Blažuj, blatni in mokri, žejni in gladni. Za prenočišče nam je odkazal tamošnji poveljnik prazno hišo pobeglega turčina Tahir-bega Čengić-a. Iz griča, na katerem je stala ta lesenjača, videli smo mnogo kurišč iz Sarajevskega tabora. Bili smo že na pričetku Sarajevske doline, ki se razprostira od Blažuja do Sarajeva. Nekteri smo bili tako utrujeni, da nismo mogli na večerjo čakati. Še le drugo jutro smo zaužili svojo porcijo; kteri pa nisi bili tako zaspani, obedovali so ob enej po pol noči. Ta nedelja 25. avgusta je bila najhujši dan na našem 14dnevem potovanju. Kar človek prenesti zamore, to smo pretrpeli. Večjih težkoč bi menda danes ne bilo mogoče prestati. Moči so bili posrkané. Zato pa smo spali na golih deskah kakor klade na tnalu — sladko, mirno, negibljivo. Kako revno in umazano ležišče smo imeli, zapazili smo še le zjutra. Da nismo tako izdelani, kakor smo bili, ne bili bi očesa zatisnili v tem brlogu, po katerem so imeli človeku neljube in ostudne zveri svoje romarske križpote. Nak! še Turku ne privoščim takega ležišča, da si mu ga ne zavidam, ako ga imeti če po vsej sili — pa ga naj ima! (Dalje prih.)

Smešničar 29. Pred hišo, kder je nemškutarski „fortschrittverein“ volilni shod sklical, je stal Jirga z vozom, ter debelo kadil iz svoje pipice. „No sosed, kaj pa čakaš tu? nagovori stari Škrobar Jirgeta. „Stelje potrebujem.“ Tu v tej hiši se ravno denes prazna slama mlati; dobiš nje prav po ceni, kolikor hočeš, odgovori Škrobar ter naprej gredè se debelo smeji. J. Ž.

Razne stvari.

(Popravek) sv. Iljska fara je imela za barona Goedelna ne 6, ampak vseh 9 volilnih mož. Jih

slavna imena so: č. g. Merčnik, J. Hauptmann, L. Hautz, A. Kniplič, vitez plem. Tarnaviecky, F. Svaty, M. Lorber, Fr. Uhl in Fr. Siker. No, to smo res z veseljem popravili. Slava slavnej fari sv. Iljskej!

(Slavjanskega almanaha) II. tečaj izide početkom l. 1880. Obsegal bo zanimive tvarine v vseh slavjanskih pisnih jezikih na 24 polah. Naročnina mu je 1 fl. 60 kr., ki se naj pošlje do konca leta pod naslovom: Radivoj Poznik. Wien. VIII. Floriangasse 17.

(Otroka izžejjo), 12letno Marijo Rajšpovo, ki je staršem v Pekerjih ušla v Maribor pa nje ni več domov.

(Tatinska druha) je pri sv. Roprtu nad Laškimi vlomila v hiše in odnesla obleke, platna in denarjev v vrednosti 250 fl.

(Pod težek voz) z deskami naloženi je prišel Andrej Ratej blizu Oplotnic konj. okraja; konji so mirno stali celo noč, posestnika pa so mrtvega našli drugo jutro.

(Oderuh pri Mariboru) išče oficirjev, uradnikov, penzionistov, župnikov in višjih duhovnikov (kaplanom torej prizanaša), katere bi rad odr.

(Spremembe pri učiteljih). Gospdič. Jaroslava Macunova dobila je službo kot obrtniška učiteljica na Ferdinandejumu v Gradcu, učitelj g. Matij. Zadravec stopi v pokoj; šola v Artičah in Pišecah postala je dvarazredna!

(Z žveplenkami igrate) ste 2 deklici v listnjaku in ogeuj zanetile, ki je celo kajžo materi Mariji Golobovej v Zbelovskem vrhu celj. okr. pokončal.

(Tolovaji v Spod. Drauburgu) so posestnico Marijo Hudelistovo zaklali in jeno imetje pobrali.

(Strupeno kravo) ustreliti dal je g. Valher v Cinzatu marib. okraja, ker mu je viničar nevarno zbolel, ki je od ove krave mleko povžil.

(V Dravo skočila) je Borlskega grajščaka mlada hišna in utonila.

(Bogate premogove jame) so našli v Ponkvi blizu železniške postaje. G. Gstötter iz Gradca jih je navrtal. Vsa okolica je tega vesela. Največ premoga je v Malej vesi!

(Železniške postaje) bi trebalo pri Ponikviškem „tunelu“ ali predoru.

(Nesrečno z možnarji streljal) je v Makolah na sv. Telovo posestnik Fr. Štefan. Nabiti možnar je sprožil krčmarju J. Mohoriču v hrbet in ga tako poškodil, da je nesrečnik moral umreti zapustivši ženo s tremi otročiči.

(Prezentiran) za Zibiko je č. g. V. Plaskan, novomešnik č. g. Fr. Osterc gre za kaplana v Artiče.

Podučiteljska služba

pri sv. Križu pri Ljutomeru IV. plačilnega razreda se podeli.

Prosilci nemškega in slovenskega jezika zmožni naj se oglasijo redno do 2. avgusta t. l.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru 10. jul. 1879.